

S keramiko kar v Podstreho

Dva razloga sta, ki spodbujata k pisanju, pa naj to velja tudi za branje teh vrstic. Loški muzej ima nov razstaveni prostor povednega imena – Galerija Podstreha, na prvi razstavi pa gostuje Narodni muzej Slovenije z izborom sodobne umetniške keramike z Mednarodnega trienala keramike Unicum.

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – V naslovu zapisa seveda ni komentar dežurnega pospravljalca, ki bi nekaj umeščal na podstreho, recimo v »hišni arhiv«, ampak le poskuša biti duhovit dovtip na ime novega razstavnega prostora Loškega muzeja na podstrešju Škofjeloškega gradu in prvo razstavo umetniške ke-

slednja tudi vodnica podpisanega po razstavi, se nekoliko posvetimo novemu galerijskemu prostoru.

V galerijo prenovljeno podstrešje

V preteklih letih je potekala zahtevna energetska sanacija gradu, ki jo je izvedla Občina Škofja Loka. V prvi fazi je bila v celoti obnovljena in

pod konservatorskim nadzorom prenovljeno ostrešje,« pojasnjuje dr. Simona Žvanut in nadaljuje: »To pomeni, da so bili vsi tramovi pregledani, sanirane so bile črvojedine, les pa so zaščitili z ustreznimi premazi.«

Sanirano in premazano je bilo tudi staro leseno stopnišče, po katerem se povzpemo v Galerijo Podstreha. Ob stopnišču je tudi nova lesena ograja, narejen je bil tudi nov lesen podest, ki sicer vodi do ostrešja. Ne nazadnje je bila v galerijskem prostoru, ki čez palec meri med dvesto in tristo kvadratnih metrov, spomladi urejen tudi sistem galerijske razsvetljave.

Galerija je prostorna in svetla, kar ji omogočata tako naravna kot umetna svetloba, na obiskovalca pa z ostrešnim tramovjem deluje toplo in domače, predvsem pa je zelo drugačna od sodobnih belih galerijskih kock. Čeprav se na prvi pogled prostor zdi historičen,

kot odličen kontrast vanj še kako sodi sodobna umetnost, kar spoznavamo tudi na razstavi, o kateri gre za zapis v nadaljevanju.

Po stopnicah navzgor

Na razstavi je na ogled izbor 36 umetniških del keramike z vsega sveta iz zbirke Mednarodnega trienala keramike Unicum Narodnega muzeja Slovenije. »Gre za izjemno kakovostno zbirko umetniških del iz keramike, ki jo tudi sama dobro poznam. Triennale poteka že od leta 2015 pod okriljem Narodnega muzeja Slovenije in velja za osrednjo razstavo sodobne umetniške keramike pri nas,« o prvem razstavnem izživu v Galeriji Podstreha pove vodnica po razstavi dr. Simona Žvanut, medtem ko si ogleduje prvo umetniško delo Ledene gore poljske avtorice Weronike Lucinske, ki nas pričaka že takoj ob vhodu v muzej. »Dela, ki sva jih za to razstavo izbrali s sokustosinjo dr. Zoro Žbontar, po trienalnih razstavah javnosti niso bila razstavljen še nikjer drugje, kar nekaj med njimi pa so jih mednarodne žirije trienala Unicum tudi nagradile.«

Talne oznake naju usmerijo v prvo nadstropje, kjer se na stopnišču zagledava v zanimivo postavitev ameriško-angleškega avtorja Thomasa Stollarja. Delo z naslovom Dan v življenju sestavlja zaporedje keramičnih ploščic, na katerih so njegovi dnevniški zapisi o času, preživetem v studiu. Gre za avtorjev odziv na odtujenost dela, ki siromaši posameznikov vsakdan. Do vrha naju loti še natančno 25 obnovljenih

Na keramičnih ploščicah so dnevniški zapisi delovnika v ateljeju umetnika Thomasa Stollarja z naslovom Dan v življenju. / Foto: Igor Kavčič

starih lesenih stopnic ter korak v galerijo v obliki velike črke L. Na levo prostor deluje kot velik kvadrat, naravnost dolg širok hodnik, kot že zapisano, vse oplemeniteneno s strešnimi tramovi. Umetniška dela so bodisi razstavljen v steklenih vitrinah bodisi se prosto razprostirajo po galeriji. Med seboj se zelo razlikujejo po velikosti, obliki, konceptu ... In še preden vprašamo, ali so vsa iz keramike, dobimo dogovor: iz keramike in porcelana.

Kaj vse zmore keramika

Idealno razstavišče za sodobno umetnost, tokrat keramiko. »Najin izbor del je usmerjala želja po predstavitvi izjemne raznolikosti sodobne umetniške keramike. Umetnine bi lahko ohlapno razdelili v tri skupine; v prvi se dela osredotočajo zlasti na raziskovanje likovnih problemov, v drugi na preizkušanje tehnoloških možnosti keramike, v tretjem sklopu pa so umetniki, ki so za

izražanje določene ideje oziroma koncepta izbrali keramiko zaradi njenih specifičnih materialnih značilnosti,« pojasnjuje sogovornica in dodaja, da se nekatere avtorice in avtorji osredotočajo predvsem na razvijanje svojstvenih tehnoloških in estetskih rešitev, medtem ko se drugi v svojih delih lotevajo družbenopolitičnih problemov našega časa, okoljske krize ali pa tematizirajo večna intimna vprašanja človekovega bivanja.

Različni sklopi predstavljajo tudi izjemno raznolikost razstavljenih del in hkrati opominjajo na široke ustvarjalne možnosti, ki jih ponuja keramika. Razstava bo na ogled vse do konca februarja prihodnje leto. Že jeseni pa sledi bogat spremljalni program z vodenji po razstavi, delavnicami, prodajnimi stojnicami ...

Galerija Podstreha je vsekakor pomembna pridobitev za Loški muzej in s tem seveda tudi za mesto Škofja Loka.

V spremljevalnem programu bodo v septembru pripravili Dan keramike s strokovnim vodenjem po razstavi, delavnico izdelkov iz gline za družine, na dvorišču Škofjeloškega gradu pa bodo postavili prodajne stojnice z uporabno in umetniško keramiko.

ramike, s katero je Galerija Podstreha zaživela v začetku letošnjega poletja. A preden se povzpemo na prenovljeno grajsko podstrešje, si ogledamo aktualno razstavo, ki sta jo kurirali dr. Zora Žbontar iz Narodnega muzeja Slovenije in dr. Simona Žvanut iz Loškega muzeja,

izolirana streha gradu, izvedeni sta bili statična sanacija gradu in energetska obnova fasade, zamenjanih je bilo približno sto oken po celem gradu, ta je dobil tudi toplo-tno črpalko. »V okviru opravljenih del pa je bilo prenovljeno tudi grajsko podstrešje – prostor je dobil nova tla in

Dr. Simona Žvanut v središču razstave sodobne keramike v Galeriji Podstreha / Foto: Igor Kavčič

Mlade zgodbe iz predora

Mladinski roman Predor nizozemske pisateljice Anne Woltz je topel roman o prijateljstvu, ljubezni, predvsem pa o pogumu. Zgodba nas popelje v čas druge svetovne vojne.

IGOR KAVČIČ

Kranj – »Zdaj smo trije. Bili smo štirje, a eden od nas bo umrl,« so prve besede, ki bralca uvedejo v roman Predor nizozemske pisateljice Anne Woltz, ki je v prevodu Katjuše Ručigaj izšel v zbirki Nekoč pri založbi Miš. Pisateljica nas popelje v rove londonske podzemne železnice med drugo svetovno vojno, ko nad mestom grmijo

bombe in je želja po svobodi in neodvisnosti močnejša od preteče nevarnosti zunaj. Četvero mladih ljudi se spozna globoko pod zemljo, v predorih podzemne železnice. Tam se vsako noč skrivajo pred bombami, ki uničujejo London. Quinn je zbežala od doma s torbico, polno nakita, in rada bi spremeniла svet, Jay jemlje dih, saj je izgubil vse in se tako požvižga na pravila. Sebastian je

Quinnin starejši brat, vendar za svojo družino ne obstaja več. Dekletu, ki pripoveduje zgodbo, je ime Ella in je bila leto dni bolna in bila v okolju tako rekoč nevidna, nakar se je pojavil predor.

Roman je v današnjem času, ko v svetu divjajo številni vojni konflikti in dva izmed njih vedno znova grozita, da se bosta razširila v svetovno vojno, za mladino še kako priporočljivo branje.

Vojna ni nekaj v oblakih, nekaj, kar se v naši bližini more zgoditi. In ko se zgodi, je pomembno, kako vojno preživeti in ob tem ne pozabiti, da smo ljudje.

Pisateljica Anne Woltz je doslej napisala že 26 knjig, v slovenščino pa so prevedene knjige Mavec, Aljaska, Dekle z Marsa in Zobje morskega psa. Po knjigi Nenavaden teden s Tesso pa je bil posnet tudi film.

